

Tilsynsrapport

Valgfrie masteremner i det 2-årige masterprogrammet i statsvitenskap

Av:

Professor Anne Lise Fimreite, UiB

Professor Asbjørn Røiseland, OsloMet

Innhold

Innledning.....	2
STV4313: The Welfare State: Politics, Policies, and Feedback.....	3
STV4316: Europeisk politikk – politiske institusjoner og partier.....	4
STV4318: Politisk kommunikasjon, holdninger, verdier og konfliktlinjer	6
STV4322: The Politics of Organized Political Actors.....	7
STV4341: Comparative Environmental Politics	9
STV4423: Komparativ lokal politikk og forvaltning	10
STV4428: Teorier om offentlig politikk: nasjonalt og internasjonalt	12
STV4436: Politikk og forvaltning i sentraladministrasjonen.....	13
STV4447: The Politics of Education and Research Policies	15
Konklusjon	16

Innledning

Eksamen og vurdering av kandidater er en svært viktig oppgave for norske utdanningsinstitusjoner. Institusjonene skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Mens man tradisjonelt har kvalitetssikret denne vurderingen gjennom utstrakt bruk av eksterne sensorer, innførte Kvalitetsreformen i 2003 et nytt prinsipp, der institusjonene kan velge ulike modeller for å sikre gode faglige vurderinger. I Universitets- og høyskolelovens § 3-9 er prinsippet formulert på følgende måte: «Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.»

Ved Institutt for statsvitenskap, UiO, praktiseres en vurderingsordning (sensurordning) der sensorene i hovedsak er interne. For å kompensere for bortfallet av eksterne sensorer er det oppnevnt to tilsynssensorer, som har som oppgave å føre en overordnet kontroll med vurderingsordningene. Denne rapporten oppsummerer tilsynssensorenes arbeide høsten 2020.

Institutt for statsvitenskap har oppnevnt professor Anne Lise Fimreite (UiB) og professor Asbjørn Røiseland (OsloMet) som tilsynssensorer. Programrådet for statsvitenskap vedtok våren 2020 å be tilsynssensorene gi en helhetlig vurdering av valgfrie masteremner. I oppdraget ble det lagt vekt på at følgende punkter skulle inngå i tilsynet: vurderingsformer, vurderingsprosesser og standard på vurderingsresultat i forhold til faglig innhold, undervisningsopplegg og forventet læringsutbytte. Det ble også uttrykt ønske om at tilsynssensorene skulle se på sammenhenger mellom læringsutbyttebeskrivelser, eksamensform, eksamensoppgaver, sensorveiledninger og karakterbegrunnelser, herunder om det er formulert læringsutbytte og om valgt eksamensform er velegnet til å teste om dette er oppnådd for den enkelte student.

I dialog mellom tilsynssensorene, undervisningsleder Bjørn Høyland og Sjur E. Hesthammer fra administrasjonen, ble det enighet om å avgrense evalueringen til valgfrie emner innen temaområdene Offentlig politikk og administrasjon (OPA) og Komparativ politikk (KP). Tilsynssensorene fikk tilsendt et større skriftlig materiale fra instituttet i august 2020, og har også bedt om og fått tilsendt ytterligere dokumentasjon, f.eks. om sensurordning, sensurbegrunnelser og emneevalueringer. Utover det materialet som komiteen (tilsynssensorene) har mottatt, har vi også hentet informasjon fra instituttets nettsider. Det gjelder beskrivelse av emnenes innhold og utbyttebeskrivelser, eksamens-/vurderingsform og undervisningsopplegg. Gjennom det tilsendte materialet har vi hatt tilgang til utvalgte eksamensoppgaver (men ikke -besvarelser), sensorveiledninger, begrunnelser gitt for karakter, karakteroversikter, studentvurderinger og mer generelle vurderinger. Det varierer i hvilken grad denne informasjonen har vært tilgjengelig for det enkelte emnet og også om det har vært tilgjengelig over tid. I de tilfellene der informasjonen er mangelfull, vil det fremgå av vår omtale.

I det følgende vil vi med utgangspunkt i denne informasjonen beskrive hvert enkelt av de 9 emnene langs punktene som ble vektlagt i oppdraget. Vi vil komme med en kort reflekterende betraktning for hvert emne, og vil avslutningsvis peke på noen gjennomgående trekk som vi mener utkrystalliserer seg, og som kan være utgangspunkt for intern refleksjon og eventuell oppfølging internt.

STV4313: The Welfare State: Politics, Policies, and Feedback

Om emnet

Emnet tar dels opp de historiske røttene til den moderne velferdsstaten, og hvordan ulike aktører forholder seg til velferdsstaten i dag, dels handler emnet om hvordan dagens velferdsutfordringer møtes i ulike land, og dels fokuserer emnet på velferdspolitikken potensielle betydning for tillit og demokratisk legitimitet.

De formulerte læringsmålene er godt i tråd med emnets innhold.

Emnet har hatt stigende antall studenter som møter til eksamen (de siste tre årene hhv 11, 12 og 20).

Vurderingsformer

Eksamen består av en 3-timers skoleeksamen i kombinasjon med en semesteroppgave (hjemmeoppgave/kursoppgave) over selvvalgt tema. Semesteroppgaven teller mer enn skoleeksamen ved endelig karakter (uten at dette er spesifisert nærmere), og semesteroppgaven har en ramme på 3500-5000 ord.

Formen på skoleeksamen har variert noe over tid. Inneværende år (2020) ble det gitt fire mindre spørsmål, og studentene trakk tre av disse for eksamen. Andre ganger har studentene kunnet velge to eller tre oppgaver blant fire alternativer. Spørsmålene framstår som relevante for innholdet i emnet, selv om tidsrammen for skoleeksamen neppe gir rom for å gå særlig i dybden. Siden dette skal være en sjekk på pensumlesning, virker det fornuftig at en har strammet inn på studentenes valgmuligheter.

Komiteen har ikke hatt tilgang til semesteroppgavene.

Eksamen sensureres av to sensorer, som begge har lest alle besvarelsene. I dette emnet er begge sensorene interne. I forkant av sensur er det utarbeidet sensorveiledning. Sensorveiledningen gir ca. en halvsides svar til hver oppgave, og framstår som informativt overfor både sensor og kandidater.

Karakterfordelingen ved sensur har variert med studentantallet. I 2018 og 2019, med forholdsvis få studenter, viste sensuren en konsentrasjon rundt B, mens nesten halvparten av studentene inneværende år fikk C. Grunnen til dette fallet i gjennomsnittskarakter har vi

ingen eksakt kunnskap om, men det kan tenkes at eksempelvis mindre valgmuligheter til eksamen, flere studenter og dermed nye grupper, trekker karaktersnittet nedover. Men endringen kan også være knyttet til den spesielle situasjonen med nedstengning og online-undervisning våren 2020. Ingen har fått F de siste tre årene.

Komiteen mangler god informasjon om hvor mange studenter som ber om begrunnelse, eller som klager på sensuren, og har heller ikke hatt tilgang til karakterbegrunnelser. Denne delen av eksamensavviklingen kommenteres derfor ikke.

Læringsprosessen

Undervisningen er blokkbasert (5 uker), og gis i form av forelesninger og seminarer. Studentene må delta på minst 2/3 av seminarene for å kunne gå opp til eksamen (arbeidskrav).

Komiteen har hatt tilgang til en studentevaluering av emnet fra 2020. Evalueringen bygger på svar fra bare 6 studenter, og har sånn sett begrenset verdi. Men de kvalitative spørsmålene inneholder mange gode innspill og ideer til videreutvikling av emnet. Evalueringen viser ellers at studentene er fornøyd med emnets faglige innhold og det faglige utbyttet av den organiserte undervisningen.

Avsluttende betraktninger

For dette emnets del ser vi at formen på skoleeksamen har endret seg noe over tid, og vi antar at dette er basert på erfaring over tid med hensyn til hva studentene faktisk kan yte på en så kort eksamen som 3 timer. Videre vil vi peke på at gjennomsnittskarakteren har gått ned siste år, med en sterk opphopning rundt karakteren C. Det er viktig å diskutere internt mulige forklaringer på denne endringen i resultat, og videre, basert på at mange får samme karakter, om eksamensopplegget og eksamensspørsmål er godt nok egnet til å differensiere kandidatene.

STV4316: Europeisk politikk – politiske institusjoner og partier

Om emnet

Emnet gir oversikt over den politiske utviklingen i utvalgte vesteuropeiske og sentraleuropeiske land, med hovedvekt på politiske institusjoner, partier, eliter og partisystemer. Emnet konsentrert til landene Storbritannia, Tyskland, Frankrike, Italia, Polen, Tsjekia, Slovakia og Ungarn.

De formulerte læringsmålene er godt satt opp, og reflekterer innholdet i emnet.

Emnet har hatt noe varierende studenttall, med 18, 10 og 17 studenter som har tatt eksamen de tre siste årene.

Vurderingsformer

Eksamen i emnet består i en 6-timers skoleeksamen og en «kvalifiseringspresentasjon», som er en muntlig presentasjon om oppgitt tema som vurderes til bestått/ikke-bestått, og som derfor framstår som et arbeidskrav. Skoleeksamen består av en del der studentene kan velge mellom to større spørsmål, og en del med «småspørsmål» som er mer å regne som sjekk av lest pensum.

Eksamen sensureres av to sensorer, som begge har lest alle besvarelsene. I dette emnet er den ene sensoren ekstern. En sensorveiledning som komiteen har fått tilgang til (V-19) gir god informasjon om hvordan eksamensspørsmålene kan besvares.

Eksamensresultatet viser en fordeling rundt B og C, med best resultat i 2020 da 6 av 17 fikk B. Ingen har fått F de siste tre årene.

Komiteen mangler god informasjon om hvor mange studenter som ber om begrunnelse, eller som klager på sensuren, og har heller ikke hatt tilgang til karakterbegrunnelser. Denne delen av eksamensavviklingen kommenteres derfor ikke.

Læringsprosessen

Undervisningen er blokkbasert (5 uker), og gis i form av forelesninger og seminarer. Studentene har obligatorisk oppmøte på seminarer med muntlige studentpresentasjoner, men det er uklart utfra emnebeskrivelsen om dette gjelder alle seminarer eller bare seminarer der studenten selv presenterer.

Komiteen har hatt tilgang til en studentevaluering av emnet fra 2018. Denne viser at studentene i hovedsak var fornøyde med emnets undervisningsaktiviteter og vanskelighetsgrad.

Avsluttende betraktninger

Komiteen har hatt noe mangelfull informasjon om dette emnet. Vi har ikke hatt informasjon om eksamensoppgaver, karakterbegrunnelser eller studentevalueringer for de to siste årene.

STV4318: Politisk kommunikasjon, holdninger, verdier og konfliktlinjer

Om emnet

Emnet gir en innføring i sentrale forhold knyttet til holdninger og verdier og hvordan dette brukes i politisk kommunikasjon mellom politiske parti og velgere. Emnet adresserer videre viktige skillelinjer i befolkningen og hvordan disse påvirker stemmegivning. Holdninger og verdiers rolle som forklaringsvariabler for stemmegivning og forholdet mellom sosial struktur, holdninger/verdier og stemmegivning er også sentrale element i emnet. Emnet har både teoretisk, empirisk og komparativt siktepunkt.

Læringsmålene synes vel tilpasset emnets innhold.

Vurderingsform:

Emnet har en 6-timers skoleeksamen samt en «kvalifiseringspresentasjon». Denne presentasjonen holdes over et oppgitt emne og vurderes til bestått/ikke-bestått. Eksamen vurderes etter skalaen A-F.

Emnet gis som de andre uregelmessig ifølge emnekatalogen, men det har vært gitt tre ganger i perioden som omfattes av vår evaluering. De to første årene var det hhv 24 og 25 oppmeldt til eksamen hvor av hhv 15 og 21 møtte. I 2020 var det 40 oppmeldt og alle møtte til eksamen. Årsaken til det kan man bare spekulere i men omlegging av eksamensform (?) ifb med korona-situasjonen kan være interessant å vie oppmerksomhet i så måte. Eksamensresultatene må sies å være relativt gode. Både i 2018 og i 2019 var B den karakteren som ble gitt oftest, mens det i 2020 var like mange som fikk B og C (14 stk). Når flere tar eksamen går snittet altså noe ned. Samtlige tre år, var det ett stryk ved ordinær eksamen. Tidligere eksamensoppgaver er lagt ut (med lenke) på emnets hjemmeside.

Komiteen har tilgang til tre oppgavesett gitt ved skoleeksamen (V18, V19 og V20). Samtlige eksamensoppgaver synes svært relevant - både i forhold til emnets innholdsbeskrivelse og pensum. To sensorveiledninger som vi har hatt tilgang til (V19 og V20) er også særdeles gjennomarbeidede og viser både hvor i pensum tematikk er å finne og hvordan dette har vært gjennomgått på forelesninger. Emnet vurderes i hht instituttets eksamensregler av 2 sensorer. Våren 2020 var en av disse ekstern. Vi har ingen informasjon om begge sensorer har rettet alle besvarelsene.

Vi har også hatt tilgang til to begrunnelser for karakterfastsettelse, en for karakteren B og en for karakteren D. Begge begrunnelsene tar utgangspunkt i oppgaveteksten og pensum relatert til denne og hvordan kandidaten eksplisitt har forhold seg til dette i sin besvarelse. Begrunnelsen ender i begge tilfeller med en kort drøfting av hvorfor karakteren ble som den ble og hva som er eksplisitte mangler.

Vi har ingen tilgang til informasjon om den presentasjon som blir gitt over oppgitt emne og hvordan dette blir vurdert i dette emnet.

Læringsprosessen

Undervisningen gis som forelesninger og som seminar over 5 uker. Det er obligatorisk å delta på heldagsseminar som er avsatt til studentpresentasjoner. Selv om det ikke klart fremgår av noe informasjon vi har tilgang til, må vi anta at det er i disse seminarene at den såkalte kvalifiseringspresentasjonen avholdes. Det kunne vært informativt med mer kunnskap om denne og i hvilken grad studentene er ment å aktivt delta i vurderingen av hverandres presentasjoner eller om dette kun er individuell fremleggelse for en gruppe sensorer.

En stabil og god studenttilstrømning og gode eksamensresultat tilsier at emnet har en læringsprosess som fungerer. Av den noe usystematiske studentevalueringen for våren 2020 som vi har fått tilgang til, virker det også som om dette er et emne som studentene setter pris på og mener de lærer mye av.

Avsluttende betraktninger

Emnet har et tradisjonelt og «klassisk» opplegg. Vurderingsform er skoleeksamen og en presentasjon. Vi har for lite informasjon tilgjengelig om presentasjonen og dens rolle i vurderingen til å kunne si noe om hensiktsmessigheten av denne todelte vurderingsformen. Det er en interessant observasjon her at flere møtte til eksamen i vårsemesteret 2020 da det ikke ble avholdt skoleeksamen. Det er videre også interessant å peke på at det samtidig var noe nedgang i karaktergjennomsnittet ved emnet.

STV4322: The Politics of Organized Political Actors

Om emnet

Emnet fokuserer på to typer organiserte aktører i demokratier – politiske partier og interessegrupper, og hvordan disse aktører oppnår makt og innflytelse i beslutningsprosesser og samfunnsstyring.

De formulerte læringsmålene er godt satt opp, og reflekterer innholdet i emnet.

Emnet hadde 16 studenter som gikk opp til eksamen siste år (2020), mens det tilsvarende tallet for 2019 var 12.

Vurderingsformer

Eksamen i emnet består i en semesteroppgave og en 3-timers skoleeksamen. Semesteroppgaven, som kan skrives på enten norsk eller engelsk, har en ramme på 3500-5000 ord, og skal skrives over et selvvalgt tema. I vektingen av de to eksamensformene teller skoleeksamen mest (inntil 60%). Komiteen har hatt tilgang til skoleeksamens-oppgaven gitt

våren 2019, og denne består av 8 spørsmål, hvorav studentene skal velge 6. Spørsmålene er relativt åpne, og inviterer i utgangspunktet til lange besvarelser, noe som tidsrammen for eksamen neppe gir rom for. Etter komiteens mening er det her et visst misforhold mellom spørsmålenes karakter og formatet på eksamen.

På grunn av Corona-krisen ble skoleeksamen for V-2020 omgjort til hjemmeeksamen.

Eksamensbesvarelsene sensureres av to sensorer, som begge leser alle besvarelser. I dette emnet er begge sensorene interne. En sensorveiledning som komiteen har fått tilgang til (V-19) gir god informasjon til sensorer og studenter mht. hvilke deler av pensum som er aktuelle for de enkelte spørsmålene, og stikkordsmessig antydninger til mulige svar.

Eksamensresultatet viser en fordeling rundt B og C. I 2019 fikk 7 av 12 B, resten fikk C (4) og D (1). Det er mer spredning i eksamensresultatene for 2020, med et noe lavere gjennomsnitt enn året før. Ingen har fått F de siste to årene (mangler data for 2018).

Komiteen har bedt om og sett en karakterbegrunnelse som ble gitt i emnet. Dette gjelder en kandidat med B, og begrunnelsen gir en fyldig og konstruktiv forklaring på karakteren, og hvordan de to eksamenene er vurdert hver for seg. Det er uklart hvilket år begrunnelsen ble gitt, men det fremgår at denne eksamen bare hadde krav om å svare på fire spørsmål (jmf. kommentar over). En oversikt komiteen har fått viser at det er svært få klager på eksamensresultatet i emnet.

Læringsprosessen

Undervisningen er blokkbasert (5 uker), og gis i form av forelesninger med vekt på studentaktive læringsformer. I tillegg er det lagt inn ekskursjoner til partier og interesseorganisasjoner, og emnet har et eget tilbud for de som ønsker å orientere masteroppgaven i denne tematiske retninger. Emneplanen har ingen formuleringer om obligatorisk deltakelse.

Komiteen har ikke hatt tilgang til studentevalueringer av emnet, og dette kommenteres derfor ikke.

Avsluttende betraktninger

Den eksamensoppgaven komiteen har hatt tilgang til forutsetter at studentene svarer på seks ganske åpne spørsmål i løpet av tre timer. Komiteen kjenner ikke til om dette er blitt endret senere, men om ikke, vil vi oppfordre til å tenke gjennom om innholdet i eksamen passer til tidsrammen.

STV4341: Comparative Environmental Politics

Om emnet

Emnet tar opp hvorfor ulike land forholder seg ulikt til miljøproblem. Fire tema er sentrale. 1) Problemene og utfordringenes natur knyttet til forpliktelser til å løse dem. 2) Hvordan teorier om kollektiv handling kan anvendes for å forstå dette, herunder statens rolle i å håndtere kollektive handlingsproblem 3) Politiske institusjoners rolle i å løse miljøproblem 4) Støtte til politikk-utforming på feltet og hva som kan drive frem slik støtte.

Læringsmålene er helt i tråd med emnets innhold, selv om det under generell kompetanse muligens kunne vært tilføyd et mål om å opparbeide generell kompetanse for å analysere politikk-områder.

Studenttall våren 2020 var 22. Komiteen har ikke tilgang til informasjon om andre semestre.

Vurderingsform

Vurderingsformen er en semesteroppgave med en ramme på 5000-7500 ord, samt en muntlig presentasjon etter innlevert oppgave. Det er uklart om oppgaven og presentasjonen er del av det samme vurderingsopplegget eller om presentasjonen er en egen eksamen. All den tid presentasjonen holdes i et seminar i etterkant av innlevering (to dager etter våren 2020 slik det er presentert på emnets hjemmesider), kan det tyde på en viss men ikke total overlapp. Det er heller ikke helt klart om tema for oppgaven er selvvalgt.

For å få levere inn oppgave og holde presentasjon må obligatoriske undervisningsaktiviteter – kort notat knyttet til deltakelse i diskusjonsseminar – være gjennomført.

Emne vurderes med skalaen A-F og har to sensorer, begge interne. I hht instituttet eksamens reglement skal sensor 1 da lese alle oppgavene når antallet er over 20, mens sensor 2 skal lese 20% tilfeldig uttrukne oppgaver. Det fremgår ikke av vårt materiale om denne regelen er fulgt i dette emnet. Hver kandidat fikk en kort begrunnelse knyttet til sin oppgave. I tillegg har vi fått tilgang til en formell individuell begrunnelse våren 2020. Begge «begrunnelsestypene» synes å være i tråd med emnets læringsmål og egnet til refleksjon for studentene.

Karakterene oppnådd i emnet det semesteret vi har informasjon om må sies å være relativt gode. Av 22 besvarelser fikk 6 A og 8 B. Ingen fikk F.

Læringsprosess

Undervisningen gis som forelesninger og ett diskusjonsseminar i en blokkperiode på 5 uker. Til diskusjonsseminaret skal studentene utarbeide et diskusjonsnotat (på en side). Seminaret og notatet er obligatoriske aktiviteter som må være avholdt og godkjent før eksamen kan avlegges. I og med at emnet ikke gis på regulær basis, og vi kun har tilgang til informasjon

om emnet for våren 2020, er det noe uklart for oss om disse aktivitetene ble gjennomført som obligatoriske gitt situasjonen med korona. Det er heller ikke mulig utfra den generelle informasjonen om instituttets digitale undervisningsopplegg å slutte seg til dette. Det foreligger ingen studentevalueringer av dette emnet. Det er derfor vanskelig å si noe konkret om emnets læringsprosess utover at den på et generelt grunnlag synes å være vel knyttet til det valgte vurderingsopplegg med en nokså omfattende semesteroppgave og en individuell muntlig høring.

Avsluttende betraktninger

Komiteen merker seg at dette emnet har gode resultat. I og med at vi bare har informasjon fra våren 2020, er det vanskelig å vite om det er fordi det tiltrekker seg gode studenter, om situasjonen med korona har påvirket resultatene eller om det er selve opplegget her som er veltilpasset. Komiteen vil anbefale at den siste antakelsen her blir testet ut i en noe mer kontrollert form. Å skrive en emneoppgave og gi en muntlig presentasjon kan muligens være en gunstig kombinasjon, særlig når det knyttes sammen. Komiteen vil også påpeke at det er fortjenestefullt med kort skriftlig tilbakemelding til alle kandidater, men vil samtidig bemerke at tilbakemeldingene kunne vært noe mer direkte knyttet til den enkeltes prestasjoner.

STV4423: Komparativ lokal politikk og forvaltning

Om emnet

Emnet tar utgangspunkt i den viktige rollen kommunesektoren spiller i mange europeiske land, og gjennom sentrale statsvitenskapelige temaer og teorier diskuteres og analyseres politikk og forvaltning i kommunesektoren.

De formulerte læringsmålene er godt satt opp, og reflekterer innholdet i emnet.

Emnet har hatt økende studenttall over tid, med 18, 20 og 23 oppmeldte til eksamen de tre siste årene.

Vurderingsformer

Eksamen i emnet består i en semesteroppgave og individuell muntlig eksamen. Semesteroppgaven har en ramme på 3500-5000 ord, og skrives over et selvvalgt tema. Ved endelig karaktersetting teller hjemmeeksamen mer enn muntlig, men uten at dette er nærmere presisert.

Eksamen sensureres av to sensorer. Den generelle eksamensordningen tilsier at når det er inntil 20 oppgaver, leser begge sensorene alle oppgaver. I dette emnet, med 23

eksamensbesvarelser V-2020, har ikke komiteen kjennskap til om de to sensorene leste alt. Begge sensorene interne. Komiteen har ikke hatt tilgang til sensorveiledning i dette emnet, og vet ikke om slike finnes. Selv om emnet ikke har skoleeksamen, så kan en godt se for seg at en sensorveiledning knyttet til semesteroppgaven kan være informativ og pedagogisk utviklende for studentene.

Eksamensresultatene viser at ingen har fått F de siste tre årene. Samtidig har det vært en sterk opphopning rundt C. I 2018 fikk 11 av 18 C, i 2019 10 av 20, og i 2020 12 av 23. Det gjennomsnittlige karakternivået for de tre årene ligger på en C+. Komiteen mener at de mange C-ene gitt til eksamen bør lede til selvrefleksjon rundt eksamensform og innhold, og interne diskusjoner om eksamensformen faktisk evner å skille kandidatene og å måle deres prestasjoner på best mulig måte.

Komiteen har hatt tilgang til et sett av skriftlige karakterbegrunnelser gitt i emnet. Begrunnelsene er informative, og gir god informasjon om vurderingen av den enkelte semesteroppgave. Oversikten over klager på eksamensresultatet viser at emnet har mottatt fire klager siste tre år, hvorav to endte med uendret karakter og to med høyere karakter.

Læringsprosessen

Undervisningen i emnet består av langsgående forelesninger og et seminar hvor studentene presenterer skisse til semesteroppgaven. Ingen undervisningsaktiviteter er obligatoriske, utover at studentene må være opponert på andres skisser i forbindelse med seminaret.

Komiteen har hatt tilgang til studentevalueringer av emnet for 2018 og 2019. Emneevalueringen viser at studentene er svært fornøyde med emnets læringsaktiviteter og vanskelighetsgrad.

Avsluttende betraktninger

Emnet skiller seg ut gjennom å ha muntlig eksamen. Komiteen har ikke hatt tilgang på informasjon om innholdet i muntlig, og hvor arbeidskrevende denne eksamensformen er for de involverte. Men i utgangspunktet virker bruken av muntlig spennende.

Karaktergivningen i emnet har en sterk konsentrasjon rundt C. Det kan være et tegn på at eksamensopplegget ikke er nok egnet til å differensiere kandidatens prestasjoner. Vi oppfordrer fagmiljøet til å drøfte dette nærmere.

STV4428: Teorier om offentlig politikk: nasjonalt og internasjonalt

Om emnet

Emnets tema er utformingen av offentlig politikk. Gjennom emnet tilbys det verktøy for å kunne forstå hva og hvem som har mest betydning for utfallet i konkrete politiske saker. Stegene i den politiske beslutningsprosess analyseres. Alle nivå i styringssystemet er innlemmet og relasjonen mellom dem vektlegges. Emnet presenterer en variert vifte av teorier, fra tilnæringer på individ- og mesonivå til makroteorier. Deltakerne utfordres til å ta stilling til teoriens fordeler og ulemper.

Læringsmålene er helt i tråd med emnets innhold. Målene for generell kompetanse er fortjenestefullt ambisiøse og handlingsrettet utover emnets konkrete innhold.

Vurderingsform:

Vurderingsformen er todelt; en kort skoleeksamen som gjennomføres i løp av emnebolken og som må være bestått før semesteroppgaven – som er andre del i vurderingen – kan leveres. Skoleeksamen er på 2 timer og gis i hovedsak som flervalgsoppgaver. Tidligere oppgaver er tilgjengelig via emnets hjemmeside. Semesteroppgaven har et selvvalgt tema/problemstilling som må forhåndsgodkjennes og er på fra 3500 til 5000 ord. Den kan også skrives sammen av to, da er kravet inntil 6000 ord. Det gis en felles karakter for oppgave og eksamen. Semesteroppgaven teller mest, men det er ikke angitt hvordan vektningen mellom eksamen og oppgave er. De to delene må være bestått i samme semester. Karakterskala er A-F. Sensorveiledning er utarbeidet som en ren fasit i forhold til eksamensoppgavene. Oppgavene er i seg selv svært pensumnære, noe som er en forutsetning for at denne typen oppgavesett skal kunne fungere. Emnet har våren 2020 hatt to interne sensorer, men det fremgår ikke om begge har vurdert alle besvarelsene.

Emnet gis uregelmessig, og vi har data fra V-18 og V-20. I 2018 var det 33 studenter oppmeldt og 26 som tok eksamen. B var den vanligste karakteren, 13 oppnådde den. I 2020 var det 22 oppmeldt og samtlige møtte til eksamen. B og C var vanligste karakter (9 på hver). For våren 2020 har vi tilgang til tre begrunnelser på karakterer (C og D). I disse redegjøres det kort for hvordan kandidaten har gjort det på skoleeksamen. Også essayet/oppgaven gis det en kort begrunnelse for. Ingen av begrunnelsene er pensumrelatert, de holder seg mer i retning av det konkrete innholdet i oppgaven/besvarelsen og relaterer det i liten grad til pensum. Om de skal tjene som læring og refleksjon, er ikke denne typen begrunnelser velegnet.

Læringsprosess:

Undervisningen gis som forelesninger og har ett seminar i løp av 5 uker. Seminaret er knyttet til valg av problemstilling og skisse for semesteroppgaven. Skissen skal leveres i forkant og være tilgjengelig for andre. Oppmøte på skisseseminaret er obligatorisk. Skoleeksamen gis midt i undervisningsperioden. Begrunnelsen for dette er ikke helt klar å se. Men det kan

tenkes at siste del av undervisningen er knyttet til semesteroppgaven og seminaret rundt denne. Dette fremgår dog ikke eksplisitt.

For de to semestrene vi har tilgang til informasjon for, har emnet god studenttilstrømning. Som for flere emner er gjennomføringsgraden våren 2020 høyere enn for tidligere semestre. Det er muligens nærliggende å tro at de spesielle forholdene rundt korona-nedstengningen kan ha noe å si for dette.

Emnet har vært evaluert av studenter både i 2018 og 2020 og studentevalueringene er gjennomgående gode. Såvel forelesningene, foreleserne og opplegget får gode til gjennomsnittlige vurderinger. Evalueringsopplegget her er svært detaljert, så detaljert at det kan være noe vanskelig å få oversikt over hva det egentlig er studentene vurderer.

Avsluttende betraktninger

Det er her muligens grunnlag for å stille spørsmålet om den eksamensformen en valgte under korona-situasjonen 2020, er mer velegnet enn emnets opprinnelige. Flere stiller til eksamen våren 2020 enn tidligere. Samtidig skal det ikke underslås at resultatene er noe svakere, men kun marginalt.

[STV4436: Politikk og forvaltning i sentraladministrasjonen](#)

Om emnet

Emnet fokuserer på statsvitenskap som faglig redskap for problemløsning i offentlig forvaltning, med vekt på institusjonelle betingelser og kompliserte beslutningsprosesser. Mer konkret handler emnet om sentraladministrasjonens oppbygning, rollefordeling, arbeidsprosesser og pågående endringsprosesser, primært i Norge, men også med et komparativt sideblikk.

De formulerte læringsmålene er rimelig godt satt opp, og reflekterer innholdet i emnet. Man burde likevel vurdere å tilføye under «generell kompetanse» noe om «analytiske ferdigheter» og «kritisk vurderingskompetanse», og ikke bare peke på statsviteres instrumentelle rolle.

Emnet har en del variasjon i studenttall, med hhv. 17, 31 og 22 studenter som har tatt eksamen de tre siste årene.

Vurderingsformer

Dette emnet praktiserer mappevurdering. Underveis i emnet skal studentene først, gruppevis, levere en litteraturgjennomgang. Mot slutten av undervisningsperioden skal

studentene, gruppevis, skrive et «posisjonsnotat» og presentere en «policyanbefaling» på 1200-1500 ord. Til sist følger en semesteroppgave der studentene skriver individuelt. Rammen for semesteroppgaven er 3500-5000 ord. Ifølge emneplanen kommer det nærmere informasjon om tema for semesteroppgaven på 1. forelesning. Det fremgår ikke klart om temaet fastsettes av foreleserne, eller om studentene selv velger tema. Alle de tre elementene inngår i eksamen, og mens semesteroppgaven teller 60% for endelig karakter, teller de to første 20% hver.

De ulike eksamenselementene sensureres av to sensorer. Om begge sensorene leser alt, kjenner ikke komiteen til. I dette emnet er den ene sensoren ekstern. Pga. eksamensformen har komiteen begrenset med informasjon om eksamensoppgaver og sensorveiledning, og kan derfor ikke vurdere dette.

Eksamensresultatet har variert over tid. I 2018 ble det gitt mange B (8 av 17), mens karaktergivningen i 2019 var mer spredt, og med lavere gjennomsnitt. Ved eksamen i 2020 fikk nesten halvparten C, men med god spredning. I løpet av de siste tre årene har ingen fått F. Det relativt store antallet med karakteren C kan skyldes egenskaper ved eksamensopplegget, og vi oppfordrer fagmiljøet til å tenke gjennom om eksamensopplegget i større grad kan skille prestasjoner fra hverandre.

Komiteen har hatt tilgang til et sett av karakterbegrunnelser gitt i emnet. Begrunnelsene er gode og informative, og studentene får gode forklaringer på hvordan de ulike delene av eksamensopplegget er vurdert og vektlagt. I følge en oversikt over klager siste tre år, har dette emnet mottatt fem klager på eksamenskarakter, men ingen av disse har ført til endret karakter.

Læringsprosessen

Undervisningen i emnet består av forelesninger og seminarer. Det fremgår ikke at noen av læringsaktivitetene er obligatoriske, utover det som følger av eksamensopplegget.

Komiteen har hatt tilgang til en studentevaluering av emner fra 2014. Denne viser at studentene alt i alt er fornøyd med emnets læringsformer og vanskelighetsgrad. Men komiteen antar at det har vært endringer i undervisningsopplegg og eksamensform de siste seks år, og at studentevalueringen dermed har mindre verdi i 2020.

Avsluttende betraktninger

Etter komiteens vurdering står eksamensopplegget i dette emnet godt i stil med emnets læringsmål. Samtidig vil vi oppfordre fagmiljøet, på bakgrunn av de mange C-ene gitt ved sensur, til å diskutere justeringer som i enda større grad er egnet til å differensiere prestasjonene.

Komiteen vil også peke på at selv om emnet ikke har skoleeksamen, så vil en generell sensorveiledning for de ulike elementene som inngår i eksamen kunne ha stor informasjonsverdi, ikke bare for sensor, men også studentene.

STV4447: The Politics of Education and Research Policies

Om emnet

Emnet tar som utgangspunkt variasjon i utdannings- og forskningspolitikken i ulike land og system. Det empiriske feltet er alt fra barnehager til universitet. Trekk ved konteksten gjør det relevant å stilles spørsmål ved hvor enhetlig utdanningssystem er innen land, hvorfor noen må betale skolepenger, hvorfor noen har god studiefinansiering og hva slike forskjeller betyr for utdanningsløp og for sosiale ulikheter i land. Ulikhetene vektlegges, men det gjør også forklaringer til disse.

Læringsmålene synes godt tilpasset emnets innhold. De generelle læringsmålene er ambisiøse og viser emnets relevans også for andre politikfelt og -områder.

Vurderingsform

Studentene skal som gruppearbeid levere et policynotat på mellom 1000-1500 ord som skal presenteres i den siste forelesningen. I tillegg til dette skal studenten levere en semesteroppgave på mellom 3500 og 5000 ord om et tema som reflekterer emnets innhold og pensum. Temaet skal være klarert med faglig ansvarlig for emnet. Som et ledd i skrivingen av oppgaven skal det skrives et synopsis av oppgaven på 1000-1500 ord som skal presenteres i seminar.

Så vel policynotat som oppgave vurderes etter skalaen A-F og må leveres samme semester. Policynotatet teller 1/3 og oppgaven 2/3 av total karakteren.

Besvarelser vurderes av to interne sensorer. Det fremgår ikke av tilsendt materiale om sensorene vurderer begge bidragene eller bare semesteroppgaven.

Emnet gis uregelmessig ifølge emnekatalogen. Våren 2020 var 6 oppmeldt til eksamen og 6 møtte. 3 kandidater fikk B som var beste karakter som ble gitt. Vi har tilgang til en begrunnelse. Den gjengir kort oppgaven som er under vurdering og sier noe om svakheter – både ved problemstilling og teoribruk og refleksjonsnivå. Vi vet ikke hvilken karakter som var oppnådd på denne oppgaven, så det er noe vanskelig å si om begrunnelsen er relevant i forhold til det. Men i forhold til emnets innhold virker den høyst relevant.

Læringsprosess

Undervisningen består av forelesninger og to obligatoriske seminar. Seminarene er knyttet til studentpresentasjoner av synopsis av oppgaver. I tillegg til å presentere eget bidrag er det

også obligatorisk å kommentere på andres bidrag. Siste forelesning i rekken er også lagt opp som en «presentasjonsseminar» der studentene legger fram sine gruppebesvarelser – policynotat.

Vi har bare tilgang til informasjon om dette emnet for ett semester. Da var det 6 studenter oppmeldt og 6 som tok eksamen. Vi har ingen egen studentevalueringssrapport for dette emnet.

Avsluttende betraktninger:

Dette emnet har et svært omfattende opplegg. Det er muligens grunn til å stille spørsmålet ved om det kan være for arbeidskrevende for studentene om det sammenlignes med andre tilsvarende emner vi her ser på. Det var få studenter som tok emnet dette semesteret, men de fikk gode karakterer. Komiteen vil stille spørsmål om det er slik at dette er et godt emne for dem som velger, men fordi det kan virke som arbeidsbelastningen er for stor, fører det til at (for) få gjør det.

Konklusjon

Basert på den samlede dokumentasjonen som tilsynsensorene har hatt tilgang til, er konklusjonen at Institutt for statsvitenskap i det alt vesentlige gjennomfører prøving og vurdering av kandidater på de ni vurderte emnene på en faglig betryggende måte. Det finnes ingen holdepunkt for å si at formulert læringsutbytte og valgt eksamensform ikke er velegnet til å teste om dette er oppnådd for den enkelte student

Med utgangspunkt i det tilsende og innsamlede materiale om emnene er det vårt inntrykk at sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser, eksamensform, eksamensoppgaver, sensorveiledninger og karakterbegrunnelser er tilfredsstillende, selv om den ivaretas på ulike måter.

Utover denne hovedkonklusjonen ønsker vi å trekke fram noen hovedmomenter som vi mener kan være egnet til refleksjon og diskusjon i fagmiljøet, og der det også kan være aktuelt å endre på undervisnings- eller eksamensopplegg.

1. *Sensurordningen* ved ISV er basert på sensur av to sensorer, der begge sensorene leser alt når det er inntil 20 eksamensbesvarelser, mens sensorene «deler bunka» når det blir flere. De fleste av de omtalte emnene har færre enn 20 besvarelser, og dermed forutsetter vi at begge sensorene har lest alle besvarelser. ISV bruker ikke eksterne sensorer gjennomgående, men baserer kvalitetssikringen på tilsynssensorer. En del emner har likevel eksterne sensorer, men dette er gjerne «kursinterne» sensorer, dvs. fagansatte ved andre institusjoner som har deltatt i undervisningen i emnet. I forbindelse med denne rapporten har vi hatt tilgang til mye informasjon om eksamensoppgaver, sensorveiledninger, begrunnelser, osv. Men

komiteen har ikke lest enkeltstående eksamensbesvarelser. Vi mener det vil være klokt på sikt å innføre en ordning med «ekte» eksterne sensorer. Dette kan f.eks. være en «medsensor-ordning» der en «ekte» ekstern sensor leser et tilfeldig utvalg besvarelser, og bruken av ekstern sensor kan rullere mellom emnene. Det vil også være et alternativ å be tilsynssensorene lese et tilfeldig utvalg av eksamensbesvarelser, man da vil det lett kunne oppstå utfordringer knyttet til tilsynssensorenes faglige kompetanse i forhold til emnenes innhold.

2. Gjennomgangen av de ni emnene avslører stor variasjon i *eksamensformer*. Mange emner har semesteroppgave og en kort skoleeksamen, mens noen har mappeeksamen eller muntlig i stedet for skoleeksamen. En slik variasjon kan i seg selv være bra fordi innholdet i emnene er forskjellige, og det finnes ulike preferanser blant studentene angående eksamensform. Men variasjonen kan også innebære at arbeidsbyrden for studentene blir svært ulik i emner som i utgangspunktet skulle være like med hensyn til omfang. I noen tilfeller kan en tenke seg at visse vurderingsformer, som presentasjoner og semesteroppgaver, er en integrert del av læringsprosessen, og dermed er det mindre problematisk med flere og omfattende vurderingsformer. Uansett mener vi det vil være bra om fagmiljøet ved et passende tidspunkt kan sammenlikne og diskutere den totale arbeidsbelastningen i de ulike emnene, og eventuelt justere der det måtte være behov.
3. *Sensorveiledninger* er viktige informasjonsbærere overfor både sensorer og studenter. Gode sensorveiledninger kan styrke læringsprosessen og forebygge misnøye og formelle karakterklager. Sensorveiledninger er derfor, på tross av betegnelsen, ikke minst et nyttig redskap for studentene. Komiteen har mottatt flere eksempler på sensorveiledninger utarbeidet i forbindelse med skoleeksamener, og har kommentert flere av disse i den foregående teksten. Vi har likevel fått inntrykk av at det ikke er praksis å utarbeide sensorveiledninger for andre typer eksamener enn skoleeksamen, f.eks. muntlig eksamen, semesteroppgaver eller mappevurdering. Universitetslovens § 3-9 er ganske tydelig på at kravet om sensorveiledning gjelder universelt: «Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener». Studie- og emne-ansvarlige på ISV bør diskutere på hvilken måte en kan innfri dette kravet. I utgangspunktet tenker vi at den aktuelle informasjonen allerede finnes tilgjengelig i form av for eksempel instruksjoner som studentene får i forbindelse med semesteroppgaver, eller informasjon om muntlig eksamen eller mappeeksamen. Med enkle midler kan denne informasjonen formaliseres som sensorveiledninger. Også ved muntlig eksamen kan en tenke seg en form for sensorveiledning der selve prosedyren og vurderingskriterier forklares overfor sensor og kandidater.
4. Tilsynssensorene har hatt tilgang til flere *studentevalueringer* av emner («sluttevalueringer»), men vi vet ikke om vi har lest alle evalueringer eller et tilfeldig utvalg. Uansett har vi fått inntrykk av at evalueringene er ganske forskjellige. De nyeste evalueringene utmerker seg gjennom sin detaljeringsgrad, der en ber studentene evaluere enkeltbidrag på pensumlista, enkeltforelesninger og

enkeltforelesere. Det er bra å være konkret, men samtidig viktig å være oppmerksom på begrensningene ved denne typen sluttevalueringer. Relativt mange studenter deltar ikke, og det som måles er studentenes opplevelse av egen læring der og da, noe som ikke nødvendigvis reflekterer læringsutbyttet i et lengre perspektiv. Vi vil også bemerke at svært detaljerte og personorienterte evalueringer kan være utfordrende i et kollegialt arbeidsmiljø, og leder ikke nødvendigvis til forbedring over tid med mindre evalueringene knyttes til opplegg for kollegaveiledning, medarbeideroppfølging og interne opplæringstiltak.

5. Pga. *Covid-19-epidemien* ble vårsemesteret 2020 annerledes, og skoleeksamener måtte omgjøres til hjemmeeksamener. Vi registrerer at for mange emner var det en klar økning i andelen studenter som faktisk gjennomførte eksamen, samtidig som det samlede eksamensresultatet ble lavere enn tidligere. En mulig hypotese kan være at terskelen for å ta eksamen sank med Covid-19, og at dette også forklarer nedgangen i samlet resultat. Men her er det mange andre mulige forklaringer, og erfaringene fra våren 2020 innbyr til nærmere diskusjon og analyse.

12. november 2020

Anne Lise Fimreite

Universitetet i Bergen

Asbjørn Røiseland

OsloMet